

bojišče. Bral sem: »Danes smo marširali čez gore in doline od jutra do večera. Nisem čutil ne žeje, ne lakote. Niti čutil nisem, kaj nosim. Tako je bila vesela moja duša. V daljavi sem videl znane gore. Poznane so mi bile od otroških let, saj sem zrastel ob vznožju teh planin. Kako težko sem pričakoval, da bi že prišli do naše vasi, ki je nisem videl že toliko časa. Zmračilo se je. Nismo še bili na cilju. Upal sem, da vidim v vasi znan obraz, ki bi mi v par besedah povedal, kako je mojim dragim. A bila je že trda noč, ko smo šli skozi vas. Kako mi je bilo srce! Šli smo mimo pokopališča. Moj oče, moji predniki, znanci in prijatelji spe tam mirno spanje. Moja žena! Stopil bi bil rad tja, naredil križ, pomolil, in bilo bi mi lažje. Samo eno cvetko bi bil utrgal na grobu. Hranil bi jo bil kot drag spomin. In ko bi se vrnil, bi jo bil kazal otrokom in jim pripovedoval, da sem bil na grobu mamičinem.

A ni bilo mogoče. Korakal sem mimo. Nikdar nisem čutil tako živo, kaj sem izgubil. Koliko sanj mora človek pokopati! V bližini je bila moja hiša, a videl je nisem. Vmes je več drugih poslopij. Tam sva sanjala dolge zimske večere s pokojno ženo, kako bova vzgajala svoj rod, nedolžne stvarce. A zdaj je prišlo tako. Ona za vedno, jaz pa v negotovost...

Šli smo mimo cerkve. Velikokrat sem šel tam mimo brez misli. Nisem se spomnil, da sem bil tam notri krščen in da bi jo bil moral imeti celo življenje v visoki časti.

Danes smo šli mimo. Nisem mogel niti trenutek noter. Ozrl sem se parkrat. V daljavi so se še svetila od večne luči razsvetljena okna, in me pozdravljala kot blažen spomin.«

*

Zapiskov ni več. Mož je prišel znabiti v ogenj, kjer ni imel več časa. Zdaj zijajo te črke vanj... Kam gremo?

Odšel sem zamišljen. Dva dni nato sem bral med umrlimi: I. I., pešec. Nič drugega.

Maksimov.

O BABICI.

Bela rjuha — mrzli sneg
zemljo vso odeva;
v sobi siva babica
nič več ne sameva.

Vsak dan zjutraj in zvečer
deca jo obkroži
in proseče roke k njej
neprestano proži:

»Oj povejte, mamica,
še o kači — vili,
ki je po rešitvi vsa
zašumela v svili!

O očetu, ki imel
zlih sinov petero...

Kak pred Turki branili
dedje so nam vero! —«

In ko babica začne,
slušajo vsi verno:

njen samo se čuje glas,
drugo je vse mirno...

Gnjevoš.

